

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

74. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [i /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu)

Haftanın Analizi

Doç. Dr. Fahri Erenel-EPAM Müdürü

Dağlık Karabağ'da Ateşkes Sürekli Olabilecek mi?

Bu sorunun cevabının insani açıdan ve çatışmalardan en çok sivillerin zarar gördüğü gerçeğinden hareketle “sürekli olması” hepimizin arzusudur. Ancak, “tarih tekerrürden ibarettir” sözünün tekrar gerçekleşebileceği, barışın sürekli olmasını isteyenlerin en büyük endişesidir. Azerbaycan-Ermenistan arasında ki ateşkes girişimlerinde, Ermenistan'ın geçmişteki davranışlarını analiz ettiğimizde endişenin artmasının doğal olduğunu görüyoruz. Ermenistan tarihinde hep büyümek arzusunda olduğundan ve kendi iradesi ile değil başka aktörlerin yönlendirmesi ile hareket ettiğinden ateşkes ve barış girişimleri hep göstermelik olmuş, ardından Ermenistan bu ateşkeslerin yarattığı olumlu havayı değerlendirerek ansızın saldırılarına ve işgallerine devam etmiştir.

Ateşkes anlaşmasının imzalanması “Dağlık Karabağ’da barış sağlanmıştır” anlamını taşımadığını özellikle vurgulamak gerekir. Barış, çok zorlu süreçler içeren ve savaş kurumlarının barışın kurumlarına evrilmesini gerektiren bir yönelim. Okul, yargı ve medya, ilk akla gelen savaş kurumları. Bu açıdan diyebiliriz ki, dünya tarihinde ‘barış antlaşması’ olarak sunulan antlaşmaların çoğu, barış değil ateşkes antlaşmalarıdır. Tarafların köklü reformlar ve hatta devrimler yapmasını gerektirmeyen ateşkeslerin, barış antlaşması olarak değerlendirilmemesi dikkate alınmalıdır.

Erivan'da Azerbaycan Türkü nüfusunun yoğun olduğu zamanlardan. Erivan Kalesi, 19. yüzyıl

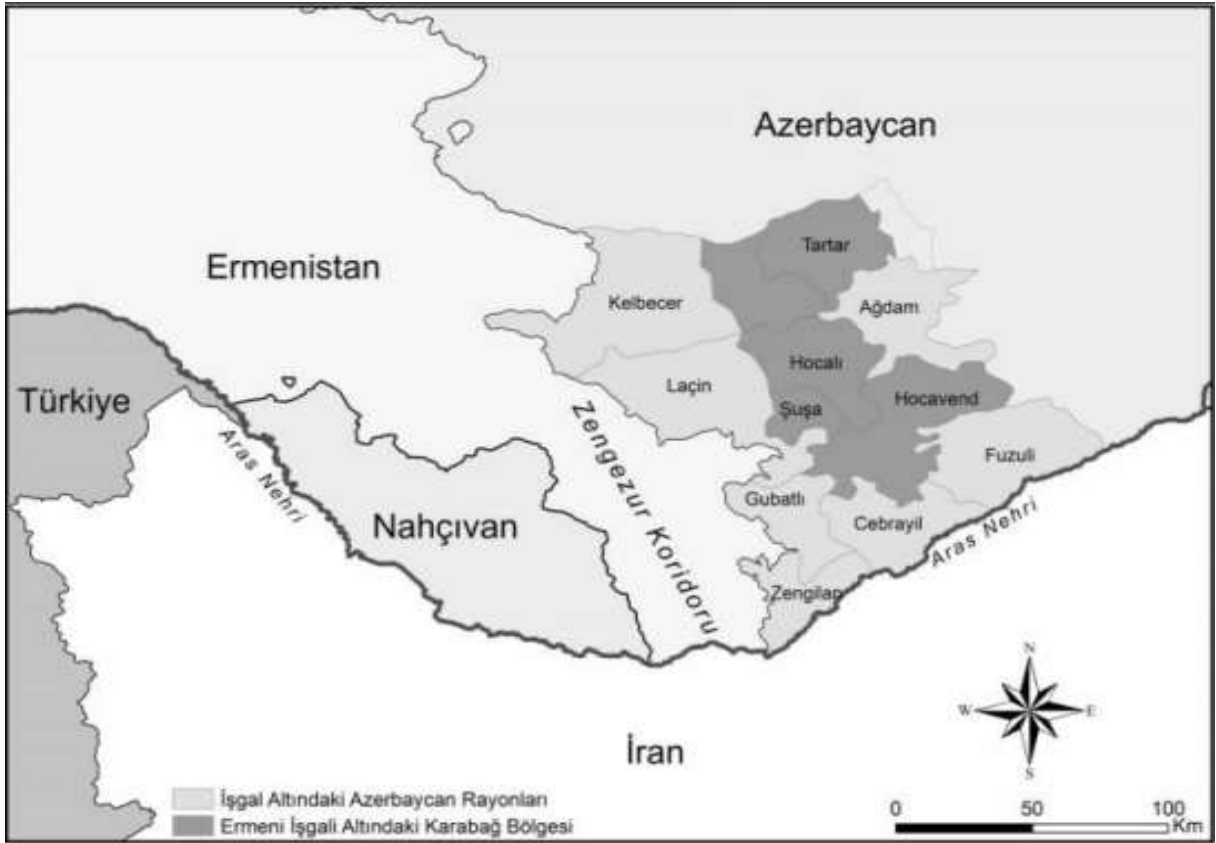
Karabağ, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği (SSCB) döneminde Azerbaycan'a bağlı otonom bir yapıya sahiptir. Nüfusun %75'ini teşkil eden Ermeniler, 1989 yılında Ermenistan Sovyet Cumhuriyeti ile birleşme kararı almış, ancak bu karar Sovyetler tarafından kabul edilmemiştir. 1991 yılında Sovyetlerin yıkılması ile oluşan otorite boşluğundan istifade eden Ermeniler Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığını ilan etmiş, 8 Mayıs 1992'de Dağlık Karabağ Ermenistan tarafından işgal edilmiştir. 1992-1994 yıllarında arasında Azerbaycan ve Ermenistan arasında süren savaş sonucunda Ermenistan kesin bir askeri zafer kazanmıştır, Dağlık Karabağ ile birlikte Azerbaycan topraklarının %20'sini oluşturan yedi bölgeyi (rayon) işgal etmiştir.

1980'lerin ikinci yarısında sorunun tırmanmasıyla birlikte artan sorunu çözme girişimleri, 1990'ların başında çatışmaların yoğunlaşması ile birlikte öncelikle ateşkesin sağlanmasına yönelik olmuştur. İster Sovyetler Birliği içerisinde, isterse de Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonraki aşamada ateşkesin sağlanması için çok sayıda girişim söz konusu olmakla beraber göreceli olarak daha kalıcı ve savaşı önemli ölçüde durduran ateşkese, özellikle Rusya'nın arabuluculuğuyla Mayıs 1994'de ulaşılabilmektedir. Bişkek protokolü ve ardından imzalanan ateşkes anlaşması resmi olarak savaşı durdursa da aslında ateşi hiç kesmemiş, ayrıca ateşkes ihlalleri yoğunlaştığı zamanlarda ateşkes anlaşmasının niteliği, geçerliliği ve mevcut durumun bir savaşa yol açıp açmayacağı ihtimali sorgulanmıştır.

1994 ateşkesine kadarki süreçte de tüm önemli gelişmelerde Rusya'nın rolü belirleyici olmuştur. Aslında bu, sadece Karabağ sorununa ilişkin bir durum da değildir. Bilindiği üzere eski Sovyet coğrafyasındaki etnik sorunların tamamında (özellikle de Karabağ sorunu, Güney Osetya sorunu, Abhazya sorunu ve Dnyestryanı sorunu örneklerinde) mevcut durumları çok büyük ölçüde Rusya belirlemiştir. Yani Rusya'nın, "barış girişimleri" aslında çok büyük ölçüde sorunu kontrol altında tutma ve kendi istediği şekilde geliştirme girişimlerinden başka bir şey olmamıştır.

24 Eylül tarihinde, Rusya'nın güneyinde ki Jeleznovodsk şehrinde yapılan görüşmeler sonrası varılan ateşkes anlaşması Karabağ sorununda ilk anlaşma olma özelliğini taşımaktadır. 20 Kasım 1991'de Azerbaycan hükümetinin üyelerini (Devlet Sekreteri Tofig İsmayılov, Başbakan Yardımcısı Zülfü Hacıyev, İçişleri Bakanı Mehemed Esedov, Başsavcı İsmet Qayıbov), adalet ve güvenlik yetkililerini, iki Rus generali, Kazak ve Rus gözlemcileri (Kazakistan İçişleri Bakan Yardımcısı Sanlal Dasumoviç Serikov ve diğerlerini), ayrıca gazetecileri taşıyan helikopterin Ermenilerin kontrolündeki bölgeden açılan ateş ile düşürülmesi ve helikopterde bulunanların tamamının yaşamlarını kaybetmesi ile ateşkes anlaşması sona ermiştir. Bu kapsamda, Ermenistan'a giden demiryolu kapatılmış, Dağlık Karabağ'a verilmiş olan özerklik statüsü kaldırılarak bölge doğrudan Bakü yönetimine bağlanmıştır.

1992 yılında İran'ın başlattığı ateşkes girişimleri devam ederken Ermeniler tarafından Hocalı Soykırımı gerçekleştirilmiştir. Nisan 1992 sonuna doğru İran'ın arabuluculuk girişimleri artmış ve 7 Mayıs 1992'de, Tahran'da sorunun çözümüne yönelik görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme sonucunda Azerbaycan ile Ermenistan arasında sekiz maddeden oluşan bir anlaşma imzalanmıştır. Ama anlaşma imzalandıktan sadece bir gün sonra 8 Mayıs 1992'de Ermenistan ordusu bölgenin anahtarı konumundaki Şuşa'yı, 17 Mayıs 1992'de ise bölgeyi Ermenistan'a bağlayan Laçın'ı işgal etmiştir. Bu da İran'ın arabuluculuğu konusunda sorular ortaya çıkarmış, Ermenistan'ın barış konusundaki tutumunun "samimiliği"ne duyulan kuşkuları güçlendirmiş ve bir barış girişiminin daha sonuçsuz kalmasına neden olmuştur. Bazı değerlendirmelere göre bu süreci önemli ölçüde Rusya yönetmiş, hem kontrolü altında tutmak istediği bir soruna müdahale etmeye çalışan İran'ı başarısız ve güvenilmez kılmış, hem de Azerbaycan'ın pozisyonunu zayıflatmıştır.

Ermenistan işgali altındaki Dağlık Karabağ ve 7 rayon (Zengezur Koridoru Nahçıvan ve Azerbaycan arasında)

Yukarıda verilen iki girişim dışında ateşkesin sağlanması için birçok girişim yapılmış, ateşkes imzalanmış ve 1994 yılında imzalanan dışında, birçok ateşkes ihlallerine rağmen hiçbir anlaşmanın sürekliliği sağlanamamıştır. Ateşkes anlaşmaları veya girişimlerinde Ermenistan genellikle ateşkes anlaşmalarını imzalamamazlık etmemiş, ancak kısa süre sonra saldırılarını tek taraflı olarak başlatmıştır. Her bir ateşkes girişimi sonrası Dağlık Karabağ'da Azerbaycan topraklarını işgalini adeta bir ilke haline getirmiş ve adım adım Dağlık Karabağ'ın tamamını işgal etmiştir.

Bu işgallere Dağlık Karabağ'ın Azerbaycan toprakları olduğunu kabul etmesine ve Birleşmiş Milletlerin Ermenistan'ın işgale derhal son vermesi kapsamında aldığı dört karara rağmen Rusya'nın Ermenistan'ı engellemeye yönelik çabaları ya hiç olmamış ya da göstermelik bir girişimden öteye geçememiştir. Rusya, anlaşmalara bağlı görünerek bir algı yönetimi yürütmüş ve esasında Ermenistan'ın Dağlık Karabağ'ı işgalini kolaylaştırmıştır. Bu işgal ile birlikte bölgeye hakim olabilmek için kendi güçlerini Birleşmiş Milletler Barış Gücü adı altında bölgeye sokmak istemiş, ancak başta ABD olmak üzere karşı tepkiler neden ile bu amacını gerçekleştirememiştir. AGİT kapsamında çok uluslu barış gücü teşkili konusunda yapılan çalışmalar ise bu sorunun çözümünde kontrolü kaybedeceği endişesi ile Rusya tarafından engellenmiştir.

Hocalı Katliamı

Rusya, bu sorunda kontrolü kaybetmemek için oyunun kendi kurallarına göre oynanması için azami çaba göstermiş, ateşkes ihlalleri karşısında girişimleri planlı olarak son derece yetersiz kalmış, bu ihlaller sonucu her iki taraftan çok sayıda asker ve sivil kayıplar verilmiştir.

Ermenistan'da askeri üs ve askeri havalimanına sahip olan Rusya'nın Azerbaycan'ı da yakından kontrol edebilmek için bu ülke topraklarında üsse sahip olmayı öncelikle hedeflemekte, Azerbaycan'daki askeri üslerini ve en son 2013'te Gebele Radar Üssünü boşaltmış olmayı kabullenmemektedir. Rusya, ateşkes anlaşmasının imzalanmasına ve yoğun bir biçimde ihlal edilmesi sonrasında yeniden sağlanmasına yönelik süreçleri her defasında bölgeye asker yerleştirme girişimi olarak değerlendirmeye çalışmıştır.

Ermeni saldırılarının Şuşa da oluşturduğu yıkım, 1920.

Ermenistan'ın ateşkes ihlalleri dışında Azerbaycan topraklarına yönelik taciz türü eylemleri de aralıksız bir şekilde sürmüş, her defasında Azerbaycan tarafından misli ile mukabelede bulunulmuştur. Bugüne kadar Dağlık Karabağ bölgesinde saldırılarını sürdüren Ermenistan ilk kez bu bölgenin çok dışında olan Tovuz bölgesine yönelik saldırısı ile yeni hazırladığı Askeri Stratejik Vizyon Belgesini uygulama alanına koyduğunu göstermiştir. Yeni stratejik Belge'nin asıl amacı "Düşmanın saldırı amaçlarını ve kapsamlı savaş başlatma isteğini kırmakla kalmayıp düşmanın savaşı yürütme olanağını ortadan kaldırmak." olarak vurgulanmıştır. Ermenistan'ın askerî, siyasi ve ekonomik sorunlarını çözmesi için savunma pozisyonunu bırakarak saldırgan bir yaklaşım benimsemesi gerektiği belirtilmiştir.

Yeni Stratejik Vizyon Belgesi'nin de gösterdiği gibi Ermenistan'ın Azerbaycan'a yönelik saldırılarının birkaç stratejik nedeni olduğu söylenebilir. Öncelikli olarak Rusya'nın sağladığı silahlar, göreceli de Ermenistan'ın savunma gücünü arttırmış ve cesaretlendirmiştir. İkincisi, Ermenistan giriştiği provokatif eylemlerle Rusya'nın ve üyesi olduğu Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü'nün (KGAÖ) kendisine olan desteğini ölçmeye çalışmıştır. KGAÖ'nün, planladığı olağanüstü toplantısını ertelemesi ve ardından Ermenistan'ın KGAÖ temsilcisinin "Bu süreç KGAÖ ve üyeleri için bir sınavdır." açıklamasında bulunması Ermenistan'ın

istediği desteği alamadığını ve bundan da rahatsız olduğunu göstermektedir. Üçüncüsü, yeni Ermenistan hükûmetiyle Rusya arasında belli bir mesafenin olduğu bilinmektedir. Askerî ve ekonomik olarak Rusya'ya bağımlı olan Ermenistan'ın bundan kurtulmanın yollarını araması Rusya'nın dikkatini çekmiştir.

Askeri gücünün yeteli seviyeye geldiğini düşünen Azerbaycan, 2018 yılında halkın %80'inin ve Batılı grupların desteği ile seçilen Paşinyan ve Rusya ilişkilerinin oluşturduğu konjonktürden istifade ederek, işgal edilen topraklarını geri almak için askerî harekât başlatmıştır. Rusya'nın başlangıçta sessiz kalması ve Dağlık Karabağ'ın ortak savunma kapsamı dışında tutulacağını ifade etmesi ile Türk ve İsrail yapımı silahlı insansız hava araçları (SİHA)'nın etkinlikle kullanılması, sahada Azerbaycan'a askeri üstünlük sağlamıştır. En son jeostratejik açıdan başkent Hankendi'nin alınması için kilit önem sahip Şusa şehrinin kontrol altına alınmasından sonra Ermenistan zaten idame etmekte zorlandığı askerî harekâtı kaybetmiştir., Rusya'nın girişimi ile "Bayrak Günü" (Azerbaycan bayrağının resmi olarak kabul edildiği 9 Kasım tarihi)'nde 9 maddelik ateşkes anlaşması imzalanmıştır.

Anlaşma maddeleri inceleyenler, elde edilen mutlak zaferin karşılığının tam olarak alınıp alınmadığı konusunda farklı düşünceler ortaya koymaktadırlar. Azerbaycan, hiçbir zaman unutamayacağı bir dersi Ermenistan'a vermiş, Ermenistan tarafından işgal edilen 7 Rayon'un tamamını kurtarmıştır. Azerbaycan, tarihine altın harflerle yazılacak bir başarıya imza atmış, milletini gururlandırmıştır.

Azerbaycan sahadaki zaferi ve başarıları anlaşma metnine aynı şekilde yansımamış, ancak anlaşma metni Rusya'ya Azerbaycan topraklarında alan açmış, yeni etki alanları yaratmış gözükmemektedir. Rusya adeta "Karabağ Azerbaycan değildir" mesajı vermiştir. Karabağ, daha küçültölmüş toprak parçası halinde Ermenistan kontrolünde, üstelik Rus himayesi ile desteklenerek kalmaya devam edecektir. Bu himaye veya koruma en az 5 yıl süre ile güvence altına alınmış durumdadır. Tarafların itiraz etmemesi halinde sürenin 5'er yıllık süreçlerle uzatılabilmesi imkan dahilinde olacaktır. Ermenistan tam anlamı ile Rusya'nın kontrolü altına girmiş, Minsk grubu tamamen devre dışı bırakılmıştır. Rusya'nın daha önce Gürcistan toprağı olan Güney Osetya'ya, barış gücü askerlerine ateş edildiği için müdahale ettiğini unutmamak gerekmektedir.

Bu bölgenin siyasi, ekonomik ve askeri olarak kontrol altında tutulması ve diğer büyük güçlerinin müdahalesinin engellenmesi Rusya açısından hayati önemi

haizdir. Bölgenin kontrolü, Rusya için; kendi kontrolünde olmayan enerji nakil hatlarının engellenmesi, Hazar doğalgaz ve petrolünün kontrolü, Türkiye'nin, Türk Cumhuriyetler ile bağlantısının engellenmesi, Ermenistan'ın Batı ile entegrasyonunun önünün alınmasına ve bölgede Batı lehine geliştirilecek politikalara ket vurulmasına hizmet etmektedir.

Azerbaycan, Şuşa'nın kontrol altına alınması sonrası dağılmış ve kaçmakta olan Ermenistan ordusuna karşı harekatı hızlandırması halinde çok kısa sürede Karabağ'ın tamamını kontrol altına alabileceği, bu durumda ise Karabağ'ın statüsünün müzakeresi, uluslararası alanda tartışılması durumunun dahi söz konusu olmayabileceği değerlendirilmektedir.

Anlaşma maddeleri ile 2016 yılında açıklanan Lavrov Planı arasında büyük benzerlikler bulunmaktadır. Putin o dönemde bu planı kabul ettirmek için ciddi çaba sarf etmiş, ama başarılı olamamıştır. Ermenistan askeri bir hezimet sonrasında aynı şartları kabul etmek zorunda kalmıştır. Paşinyan döneminde iktidardan dışlanan Rusya yanlısı zengin güçler bu sayede yenilgi sonrasında siyasi hayatta yeniden etkili olma fırsatını yakalamışlardır.

Ateşkes Anlaşmasına göre; Ermenistan'dan Dağlık Karabağ'a ve Nahcivan'dan Azerbaycan'a birer koridor açılacak, Ermenistan-Karabağ Koridoru Rus Barış Gücü'nün, Azerbaycan-Nahcivan Koridoru FSB sınır birliklerinin kontrolünde olacak, Rusya istediği seviyede insan ve malzeme geçişine izin verecektir. Her iki devlet de bu haliyle Rusya'ya daha fazla bağımlı hale gelecektir. Koridorun Rusya kontrolüne girmesi, Türkiye'nin Türki Cumhuriyetler ile bağlantısını Rusya izin verdiği ölçüde kurabileceği anlamına gelmektedir.

Rusya eski Sovyet coğrafyası üzerinde Avrasya Ekonomik Formu üzerinden yeni bir düzen kurmaya çalışmaktadır. Ermenistan bu forma üye, ancak Azerbaycan üye değildir. Rusya ateşkes anlaşması ile elde ettiği kontrol imkanlarını kullanarak Azerbaycan'ı üyeliğe zorlayabilecektir.

Sonuç olarak Rusya; Ateşkes Anlaşması ile Azerbaycan, Ermenistan, Dağlık Karabağ ve Nahcivan Bölgesinde, oyunun kurallarını kendi uzun vadeli hedefleri doğrultusunda yeniden düzenleyerek stratejik seviyede kazanan ülke olmuştur. Bu anlaşmada, Dağlık Karabağ'ın statüsü hakkında tek bir kelime bulunmamaktadır. Sadece Azerbaycan'a kaçan mültecilerin Dağlık Karabağ'daki evlerine geri dönebileceği, 1992 öncesi duruma dönüleceği ve bunun Birleşmiş Milletler (BM) gözetiminde yapılacağı belirtilmiştir. Son çatışmaların öncesinde, 28 yıldır zaman zaman oturulan müzakere masalarında Dağlık Karabağ'ın statüsü

de masaya yatırılmış, Ermenistan, kendisine yakın olan yönetimin özerk olacağı farklı bir statü talebinde sürekli olarak bulunmuştur. Azerbaycan, Dağlık Karabağ'da yaşayan Ermenilere yalnız kültürel haklar verebileceğini belirtmektedir.

Rusya, savaşı iki taraf arasındaki dengeyi korumaya çalışmış, Ermenistan ile ortak güvenlik anlaşması olsa da, savaşın bu ülke topraklarında değil, Azerbaycan'ın uluslararası toplumca tanınmış sınırları içerisinde olduğunu sürekli olarak vurgulamıştır. NATO üyesi Türkiye ise açıktan Azerbaycan'ı desteklemiş, hatta talep edilmesi halinde askeri yardım sözü vermiştir.

Rusya, kendi kontrolü dışında gelişmelerin önünü kesmek üzere son dakikada fiili olarak devreye girip duruma müdahale etmiştir. Ermenistan'ın Dağlık Karabağ'daki çatışmalı bölgeleri işgali sonsuza dek süremeyeceği, ancak savaşın en ağır yükünü taşıyanlar da o bölgede yaşayan Ermeniler olacağı unutulmamalıdır. Daha fazla askerin ve sivilin boş yere yaşamını yitirmemesi, topraklarından göç etmek zorunda kalmış Azerbaycanlıların 30 yıldır boş duran köylerine dönebilecek olmaları, Dağlık Karabağ'daki sivillerin de evlerine dönmeye başlaması iyi haberler olmakla birlikte, Dağlık Karabağ'ın mevcut veya gelecekteki statüsüne, uygulanacak idari ve hukuki sistemlerin neler olacağı ve güvenlik güçlerinin nasıl yapılacağına dair bir netlik bulunmamaktadır. Dağlık Karabağ daha önce kendisinin bağımsız bir Cumhuriyet olduğunu ilan etmiş, ancak Ermenistan da dahil hiçbir ülke tanımamıştır. En büyük sorun ise bir ay öncesine kıyasla bugün birbirinden daha fazla nefret eden iki ulusun birbirine daha yakın nasıl yaşayacağı sorunudur. Savaşın ve dökülen kanın, iki tarafta yaşanan şiddetin ardından iki komşunun gerçek komşular gibi yaşaması uzun yıllar alacak gibi görünmektedir.

Azerbaycan, mutlak zaferini masaya yansıtamamış görünse de bundan sonraki görüşmelere daha güçlü ve kendinden emin olarak katılacaktır. Ermenistan bu yenilgi ile sadece bir çatışmayı veya savaşı değil, devlet olma vasfını ve itibarını da büyük ölçüde kaybetmiş, şartlı bir ateşkes anlaşması ile teslim olmuştur. Rusya, istediğini elde etmiş, Güney Kafkasya'nın tam ortasına güçlerini kalıcı olacak şekilde yerleştirmiştir. Rusya'nın öncülüğünde yapılan bu anlaşma ile donmuş gibi görünen çatışma daha da tehlikeli başka bir formata dönüştürülmüş, ancak dondurulamamıştır. Dağlık Karabağ'ın yeni statüsü donmaya imkan vermeyecek kadar sıcaklık vermekte, adeta yeni çatışmalara sahne olacakmış gibi görünmektedir. Diğer bir kazanan ise Türkiye olmuştur. Güney Kafkasya'da ortak istemeyen Rusya, Azerbaycan'ın Türkiye'nin de yakın desteği ile elde ettiği

başarılar karşısında Barış Gözlem Merkezi adında da olsa Türkiye'nin varlığını tanımak zorunda kalmıştır.

Rusya, ABD'nin Kafkasya 'da tutunma ve buradan Orta Asya'ya açılma planlarını sekteye uğratmıştır. Ermenistan'ın en yakın destekçilerinden bir olan Fransa'nın bu süreçte varlığı ve etkisi hiç görülmemiştir. İran ise Ermenistan'ı desteklemenin artık kendisine bir katkı sağlamayacağını görmüştür. Azerbaycan'ın elde ettiği başarının, Güney Azerbaycan'da yaşayan Türkler için ciddi bir motivasyon kaynağı olarak görülerek Azerbaycan ile birleşme taleplerinde artışa yol açabileceği öngörülmektedir.

Kelbecer ve Laçın koridorunun Azerbaycan'a teslimi ile PKK terör örgütünün bu bölgelerde yer alan kamplardaki varlığı da sona ermiş olacaktır. Bu durum özellikle Doğu Anadolu bölgesine yönelik terör örgütü saldırılarında ciddi bir azalmaya yol açabilecektir. Minsk grubunun başarısızlığı ve çözüm üretmede yetersizliği bu tür örgütlerin varlıklarının sorgulanmasında artışa yol açabileceği değerlendirilmektedir.

Ermenistan ayrıca,doğrudan askeri hedef – sivil hedef arası ayrımları ortadan kaldıran tavırla açık bir Uluslararası Silahlı Çatışmalar Hukuku ihlaline neden olmuştur., Ermenistan'ın üzerinde Kızılhaç simgesi olan zırhlı ambulans araçlarına silah kulesi takılması önemli bir ihlaldir. Sadakat ilkesi gereğince savaşın tarafı orduların yaralılarını ve ölülerini tahliye etmesine izin verilmesi amacıyla çeşitli çatışma hukuku kuralları mevcuttur. Bu doğrultuda yaralı veya ölü ordu personellerinin tahliyesi işlemi, üzerinde Kızılay ya da Kızılhaç simgesi olan araçlarla yapılabilmektedir. Bu sırada her iki taraf ordusunun söz konusu araçlara yönelik saygılı olması ve en küçük taciz ateşi dahil hiçbir tür hasarın sağlık personeline yöneltilmemesi beklenmektedir.

Ermenistan tarafı ise bu kurallardan doğan haklarını kötüye kullanmayı tercih etmiştir. Üzerinde Kızılhaç simgesi olan araçlarına yerleştirdiği silah kulesi aracılığıyla, zarar görmesi yasak olan bu araçların birer tehdit unsuruna dönüşmesine neden olmuştur. Söz konusu araçların bu şekilde çatışmalara katılması ise bunları askeri hedef haline getirdiğinden Azerbaycan açısından bu araçların imhası durumunda bir çatışma hukuku ihlali oluşmamaktadır. Ancak böyle araçların çatışma sırasında bir kez taktik kazanımlar amacıyla kullanılması durumunda, savaş boyunca yaralı ve ölü personel tahliyesi işlemlerinin sürekli bir şüphe uyandıracığı ve daha büyük gecikmelere neden olunacağı açıktır. Ermenistan açıkça her iki taraf ordusu açısından da istenmeyecek olan böylesi bir durumun oluşmasının da sorumlusu konumundadır.

Kızılhaç simgesi taşıyan uçaksavar kuleli muharebe aracı- Ermenistan Silahlı Kuvvetleri

Kaynakça:

Caferov, N.,Aslanlı,A.(2016).Karabağ Sorununda Ateşkes ve Rusya,Ermeni Araştırmaları,Sayı:53,239-259

<https://bpakman.wordpress.com/baku-2010-fotograflar/azerbaycan-tarihi/>

<https://www.turktoyu.com/azerbaycan-in-kisa-tarihi>

<https://iramcenter.org/ermenistanin-yeni-saldiri-stratejisi/>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-54368944>

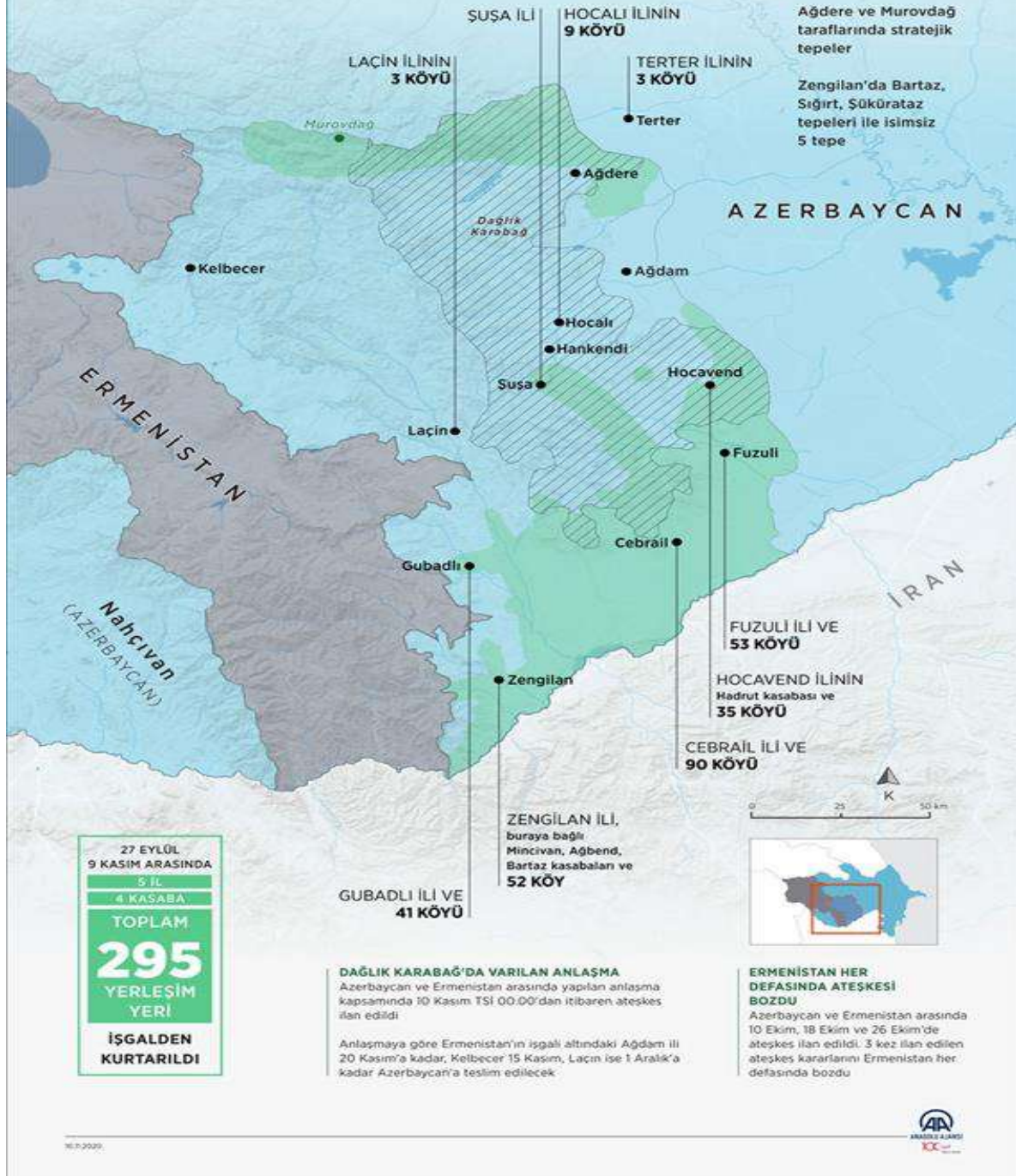
<https://tr.euronews.com/2020/11/11/azerbaycan-ermenistan-ve-rusya-aras-nda-imzalanan-anlasman-n-stratejik-seviyede-kazanan-ki>

<https://www.defenceturk.net/gecmisten-gunumuze-daglik-karabag-sorunu-ve-ermen-politikalari>

<https://www.defenceturk.net/ermenistan-tarafinin-uluslararası-silahlı-catismalar-hukuku-ihlalleri>

Azerbaycan ordusunun Dağlık Karabağ'ı kurtarma operasyonundaki başarısı Ermenistan'ı anlaşılmaya zorladı

Azerbaycan ordusu, Ermenistan'ın 27 Eylül'de Azerbaycan'a saldırması sonrasında karşı hareket başlattı. Ermenistan'ın işgali altındaki toprakları kurtarma operasyonu 44 gün sürdü

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/20892#!>

Almanya'da enflasyon yine sıfırın altında çıktı.

<https://www.dw.com/tr/almanyada-enflasyon-yine-s%C4%B1f%C4%B1r%C4%B1n-alt%C4%B1nda-%C3%A7%C4%B1kt%C4%B1/a-55576228>

Almanya Federal İstatistik Dairesi (Destatis) Ekim ayı enflasyon verisini açıkladı. Buna göre Tüketici Fiyat Endeksi Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde eksi 0,2 olarak gerçekleşti. Enflasyon Eylül ayında yüzde eksi 0,2, Temmuz ayında ise yüzde eksi 0,1 çıkmıştı. Böylece enflasyon bu yıl içinde üçüncü kez eksi olarak kaydedildi.

Enflasyondaki düşüşte hükümetin koronavirüs salgınına karşı tüketimi teşvik için katma değer vergisinde (KDV) yaptığı indirim ve enerji fiyatlarındaki düşüş rol oynadı. Hükümet KDV oranını 1 Temmuz'da yıl sonuna kadar geçerli olmak üzere yüzde 19'dan yüzde 16'ya düşürmüştü.

Tüketiciler geçen yıla göre enerji fiyatlarında yaşanan düşüşten de faydalandılar. Isınma amaçlı kullanılan yakıtın fiyatı yüzde 37,2, taşıtlarda kullanılan yakıtın fiyatı da yüzde 10,7 oranında ucuzladı.

Koronavirüs salgını nedeniyle dünya ekonomileri zor bir dönemden geçiyor ve petrole olan talep de azalıyor. Enerji fiyatlarındaki düşüş yaşanmasaydı enflasyonun yüzde 0,6 olacağı tahmin ediliyor. Gıda fiyatları et ve meyve başta olmak üzere bir önceki aya göre yüzde 1,4 artış gösterdi. Tütün ürünlerinde de yüzde 5,4 fiyat artışı oldu.

Almanya'da hükümet Temmuz ayından bu yana yürürlüğe koyduğu KDV indirimleri ile tüketimi canlandırmaya çalışıyor. Münih merkezli Ekonomik Araştırma Enstitüsü'nün (ifo) raporuna göre süpermarketler bu indirimi müşterilerine tamamen yansıtıyor. Ancak ifo indirimlerin sona ermesinden sonra fiyatların daha güçlü yükselmesini bekliyor. KDV indirimleri 1 Ocak'ta sona erecek.

Avrupa Merkez Bankası (AMB) verilerine göre Euro Bölgesi ülkelerinde ortalama yıllık enflasyon yüzde 2'nin biraz altında bulunuyor.

ABD'nin Ege Denizi hava sahası raporu Yunanistan'da tepkiyle karşılandı.

<https://tr.euronews.com/2020/11/12/abd-nin-ege-denizi-hava-sahas-raporu-yunanistan-da-tepkiyle-kars-land>

Amerika Birleşik Devletleri Dışışleri Bakanlığı'nın Ege Denizi raporu Yunanistan'da muhalefeti kızdırdı.Bakanlığın raporunda 1 Ocak 2017'den sonra Yunanistan hava sahasını ihlal eden Türk jetlerinin tam listesi yer almadı. Bunda da en büyük etken Yunanistan'ın hava sahasının sınırlarının tanımlanmasında görüş birliğine varılamaması oldu.

Raporda Yunanistan'ın hava sahasını 10 deniz mili, deniz kıta sahanlığını ise 6 deniz mili olarak belirlediğini fakat Amerika Birleşik Devletleri'nin bu konuda Atina yönetiminden farklı düşündüğü vurgulandı.

Raporda "uluslararası anlaşmalara göre bir ülkenin hava sahası kıta sahanlığı ile sınırlıdır. Bu nedenle ABD hava sahasının sınırının da kıta sahanlığına paralel olarak 6 deniz miline kadar olduğunu kabul etmektedir," ifadeleri yer aldı.

Yunan basınında yer alan haberlere göre muhalefetteki SYRIZA-İlerici ittifakı hükümetten acil bir açıklama beklediklerini belirterek "Eğer Amerikan Dışışleri'nin bu listeyi hazırlayamadığı onaylanırsa bu Yunan adalarındaki egemenlik hakları ile ilgili Türkiye'nin pozisyonunun kabulü anlamına gelir. Bu rapor Miçotakis hükümetinin dış politikadaki başarısızlığını onaylarken ülkemize, ulusal çıkarlarımızı ve Yunan-Amerikan ilişkilerine darbe vurur," açıklamasını yaptı.

Yunan basının aktardığına göre raporda ayrıca, Yunanistan'ın 6 deniz millik kıta sahanlığı iddialarına rağmen birbiriyle çakışan kanuni kıta sahanlıkları konusunda komşuları ile henüz bir anlaşmaya varmadığına dikkat çekildi.

Sınırlandırma anlaşmasının olmaması Yunanistan'ın kara sularının sınırı ve ona denk gelen hava sahası konusunda belirsizliklere neden olduğu için raporda hava sahası ihlalleri ile ilgili bir değerlendirme yapmanın uygun olmayacağı vurgulandı.

Raporda Washington yönetiminin Yunanistan ve Türkiye'ye karşılıklı deniz sınırlarını uluslararası kanunlar çerçevesinde belirlemeleri tavsiyesinde bulunduğu ifade edildi.

AP 2020 Türkiye Taslak Raporu'na göre güncel pazarlıklar üzerine kurulu ilişki faydalı olmuyor.

<https://tr.euronews.com/2020/11/13/ap-2020-turkiye-taslak-raporu-na-gore-guncel-pazarli-klar-uzerine-kurulu-iliski-faydal-olmuyor>.

Avrupa Parlamentosu'nun yeni Türkiye Raporu taslak metnine göre Türkiye ile tamamen durumsal pazarlıklara dayanan bir ilişki türü Türkiye'nin demokratikleşmesine katkı sağlamıyor.

Euronews Türkçe'nin elde ettiği taslak metinde alt mahkemelerin anayasa mahkemesinin kararlarına riayet etmediğini gösteren örneklerin artması da derin bir endişe kaynağı olarak gösteriliyor.

2019-2020 Türkiye Raporları göz önüne alınarak hazırlanan taslak raporda Komisyon'un da yer verdiği gelişmelere ve duruma dair değerlendirmelerde bulunan AP Türkiye Raportörü Nacho Sánchez Amor, Türkiye'nin artan ve daha hızlı şekilde Avrupa Birliği değerleri, normları ve standartlarıyla arasına mesafe koymasının ilişkilerde tarihi bir dibin yaşanmasına sebep olduğunu belirtiyor.

Parlamento'nun Türkiye ile olan müzakerelerin sona ermesi çağrısı yapmış olduğu ancak geline son noktada Avrupa Konseyi'nin Ankara'ya ilişkilerde yenilenmiş ve genişletilmiş bir pozitif gündem teklifi yaptığı hatırlatılan taslak raporda şu maddeler öne çıkıyor:

-Türkiye'nin AB değerleri ve standartlarıyla arasına mesafe koyması ilişkilerde tarihi bir dibin görülmesine neden oldu. Öyle ki, bu durum her iki tarafın da var olan ilişki çerçevesini gözden geçirmesini şart koşmaktadır.

-Türkiye'nin reform konusundaki isteksizliği daha derinlikli bir ilişki biçiminin önünde engel olmuş ve ilişkiler daha ziyade gündelik ve dönemsel gelişmeler üzerinden pazarlıkla yürütülen bir hale gelmiştir.

-Üç ana alanda Türkiye'de yaşanan gerileme derin endişe kaynağı halini almıştır: Hukukun üstünlüğü ve temel haklarda yaşanan gerileme, tersine işletilen kurumsal reformlar ve çatışmacı dış politika ile açık bir AB karşıtlığı söylemi. Bu aşamada Türkiye'yi AB vizyonu konusundaki samimiyeti ve bağlılığını sorgulamaya çağırıyoruz.

-Avrupa Parlamentosu olarak bu aşamada AB'den gelecek hiçbir yeni teşvikin veya şevklendirme gayretinin Türkiye'de olgun bir demokrasi inşa etme yönünde

siyasi irade sahibi olmak kadar etkili olmayacağını, çok ihtiyaç duyulan bu irade şeklinin yerini alamayacağını önemle altını çiziyoruz.

-Son Parlamento raporunda işaret edilmiş olan durumlarda herhangi bir ilerleme yaşanmadığı aksine daha da kötüye gidildiğine dikkat çekiyoruz. Bu sebeple müzekere sürecinin sona erdirilmesi gerektiğini ve daha gerçekçi ve uygun bir düzlemde ilişkilerin ele alınması gerektiğini tekrarlıyor, ilişkilerin geleceği için olası yeni modellerin bu şekilde keşfedilebileceğini düşünüyoruz.

-AP olarak Türkiye ile AB arasındaki bu anlaşmazlıklardan üzüntü duyuyor ancak Türkiye'nin stratejik bir komşu ve müttefik olduğunu yineliyoruz. AB bu şartlarda olabilecek en iyi ilişkinin kurulmasını diliyor.

-AP Türk ve Avrupalı toplumlar arasında karşılıklı anlayışı güçlendirmeyi ve derinleştirmeyi arzuluyor. Bunun için tüm sosyal, dini ve kültürel önyargılarla mücadele konusunda tam taahhüt verir ve ilişkilerin geleceği ne olursa olsun Türkiye'deki tüm bağımsız sivil toplum kuruluşlarına destek vereceğini beyan eder. Her şeye rağmen katılım sürecinin Türk hükümeti üzerinde kalan en ideal baskı aracı olduğunu aynı zamanda demokratik ve AB içinde olma arzusu taşıyan Türk toplumu için de en iyi çerçeve aracı olduğuna inanır.

Tamamen durumsal çıkar alış-verişi üzerine kurulu bir ilişkinin Türkiye'nin daha demokratik bir modele doğru ilerlemesine neredeyse hiç katkıda bulunmadığının altını çiziyoruz.

Merkez bankaları bağımsız mı olmalı, kurumun görevleri ne?

<https://tr.euronews.com/2020/11/07/merkez-bankalari-neden-bagimsiz-olmali>

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kararname ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Murat Uysal'ı görevden alması kurumun 'bağımsızlık' tartışmalarını beraberinde getirdi.

Ekonomik gidişatın kötü olduğu dönemlerde ülke yönetimleriyle merkez bankalarının karşı karşıya geldiği görülüyor. Dünyanın en büyük ekonomik gücü Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) Donald Trump göreve geldiğinde ülke borsalarında yaşanan dalgalanmadan Merkez Bankası'nı (Fed) sorumlu tutarak kuruma ciddi eleştiriler yöneltmişti.

Merkez bankası geçerli olduğu ülkelerde veya Avrupa Birliği gibi birliklerde para politikalarını belirleyen kuruluşların başında gelir. Bu kurum fiyat istikrarını sağlamak için uygulayacağı para politikasını ve araçlarını seçiyor.

Genelde siyasi etkileşimden uzak olan merkez bankası, bağımsız kararlarla para politikası üretiminde ve uygulamasında bulunur.

Para piyasasındaki arz ve talep dengesini etkilemek üzere merkez bankasının kullanabileceği çeşitli para politikası araçları bulunuyor. Bunların arasında para basma, borç alma ve verme, faiz oranlarının belirlenmesi, açık piyasa ve döviz alım satım gibi işlemleri sayabiliriz.

Merkez Bankasının Görevleri

Merkez Bankasının temel amaç ve görevleri;

1. Fiyat istikrarını sağlamak;
2. Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı tedbirleri almak;
3. Fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla Hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını desteklemek

Genellikle, gelişmiş ekonomilerdeki merkez bankaların bu şekilde yapılandığı biliniyor. Ancak istisnaen bazı ülkelerde merkez bankaları hükümetle ortak çalışabiliyor.

Ülke ekonomisindeki önemli rolü sebebiyle, merkez bankalarının bağımsız kurumlar olup olmaması gerektiği tartışılan ve özellikle Türkiye’de güncelliğini koruyan bir konu.

Modern ekonomilerde, merkez bankasının bağımsızlığı fiyat istikrarı sağlamanın ön koşulu olarak görülüyor.

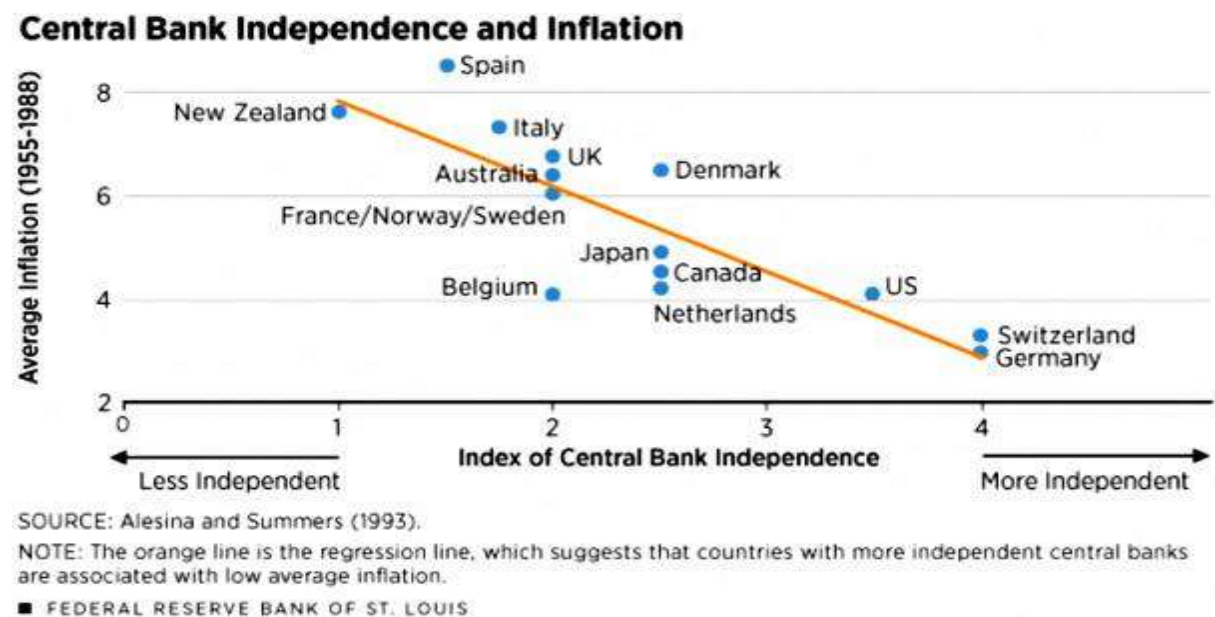
Merkez bankasının bağımsızlığı ise iki önemli göstergeyle ölçülüyor:

-Amaç Bağımsızlığı: Kurumun kendi politikalarını siyasi etkiden bağımsız olarak belirlemesi ve uygulaması

-Araç Bağımsızlığı: Para politikası araçlarını siyasi müdahale olmadan serbestçe kullanabilmesi

Ekonomistlerin büyük çoğunluğu paranın değerinin korunması için merkez bankasının siyasi iktidarın baskı ve müdahalesinden arınmış, tamamen bağımsız olması gerektiğini savunuyor. Ve ancak bu şekilde fiyat istikrarının sağlanabileceği düşünülüyor.

Yapılan bazı ampirik çalışmalar da merkez bankası bağımsızlığı ve enflasyon arasında ters yönlü belirgin bir ilişki olduğunu gösteriyor (1992, Cukierman, Webb ve Neyaptı).

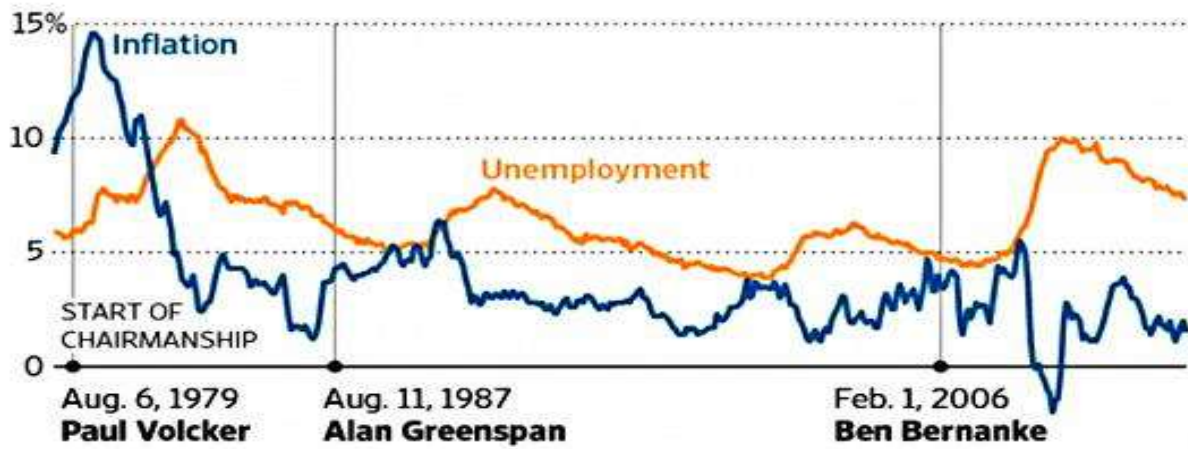
Yüksek enflasyon sorunu yaşayan ekonomilerde, siyasi iktidardan bağımsız para politikaları geliştirmesi hem merkez bankasının inandırıcılığını artırmak hem de yatırımcılara güven sağlamak açısından önem arz ediyor.

İkinci petrol şokunun yaşandığı dönemde (1978-1981) ABD Merkez Bankası'nın başkanlığını yürüten Paul Volcker, dünya tarihine enflasyonla savaşa damga vurdu.

Volcker, 1981 yılında ABD'de enflasyon yüzde 13.3'ye çıktığında faizleri yüzde 10'lardan yüzde 20'lere yükseltti. Bu sert faiz hareketiyle ekonomi bir kez daha resesyona girdi. Ancak sıkı para politikasının sayesinde enflasyon 1983 yılında yüzde 3.2'e kadar indi. O dönemde özellikle inşaat ve tarım sektörlerine zarar verdiğinden dolayı Volcker kararı siyasiler ve halk tarafından çok eleştirilmişti. ABD ciddi bir ekonomik daralma yaşasa da FED'in politikası sayesinde kısa zamanda enflasyon tuzağından çıkmayı başarmıştı.

Report Card

Inflation and unemployment rates during the terms of the last three Federal Reserve chairmen.

Ancak merkez bankalarının gerçek bağımsızlığına itiraz edildiği de oluyor. Genelde hükümetlerin para politikalarına müdahale etmesi, uluslararası derecelendirme ve kredi kuruluşlarının risk algısı üzerinde negatif etki yaratıyor.

Merkez bankasının bağımsızlığı demokratik kontrolün olmadığı anlamına gelmez. Her devlet kurumu gibi merkez bankasının da belirli bir yetki alanı var. Bunun alanı ise demokratik ülkelerde meclisler tarafından belirlenir.

Yani merkez bankasının bağımsızlığı, devlet kurumlarından ve hükümetin ekonomi ve maliye politikalarından bağımsız hareket etmek anlamına gelmiyor.

Merkez bankasının seçim gündemine bağı kalmadan, uzun vadede olumlu sonuçlar elde edebilmek için bazen vatandaşın hoşuna gitmeyecek kararlar alması gerekiyor.

Ayrıca ABD Merkez Bankası FED, Avrupa Merkez Bankası, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bütün kararlarını kamuoyuyla paylaşıyor. Aslında merkez bankaların bağımsızlığı çok eskiye dayanmıyor. Birçok gelişmiş ülkede 80 ile 90'lı yıllarında merkez bankaları siyasi hükümeten bağımsız olarak kurumlaştı. Örneğin 1694 yılında kurulan İngiltere Merkez Bankası sadece 1997'de siyasi iradeden bağımsız bir kurum oldu.

Merkez bankalarını bağımsız hale getirmenin ana gerekçesi, altın standardının terk edilmesi ve ABD'deki yüksek enflasyonun ardından para politikasında norm olan enflasyon hedeflemeli para politikalarının güvenilirliğini artırmaktı. 1970'lerde ve 1980'lerin başlarında, yüksek ve uçucu enflasyon ana ekonomik engel haline geldi ve çözüm, para politikasını münhasıran fiyat kontrolüne odaklamaktı.

2001 reformlarıyla Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'na bir bağımsızlık alanı açılmıştı. Kemal Derviş döneminde yapılan reformların en önemli boyutlarından biriydi. Krizin ardından kurum, yapısal bir değişikliğe girdi. Bu değişiklikler 25 Nisan 2001 tarihinde Merkez Bankası Kanunu'nda yapılan önemli değişikliklerle, kurumun bağımsızlığının arttırılması yönünde kurumun uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan kendisinin belirleyeceği hükme bağlandı.

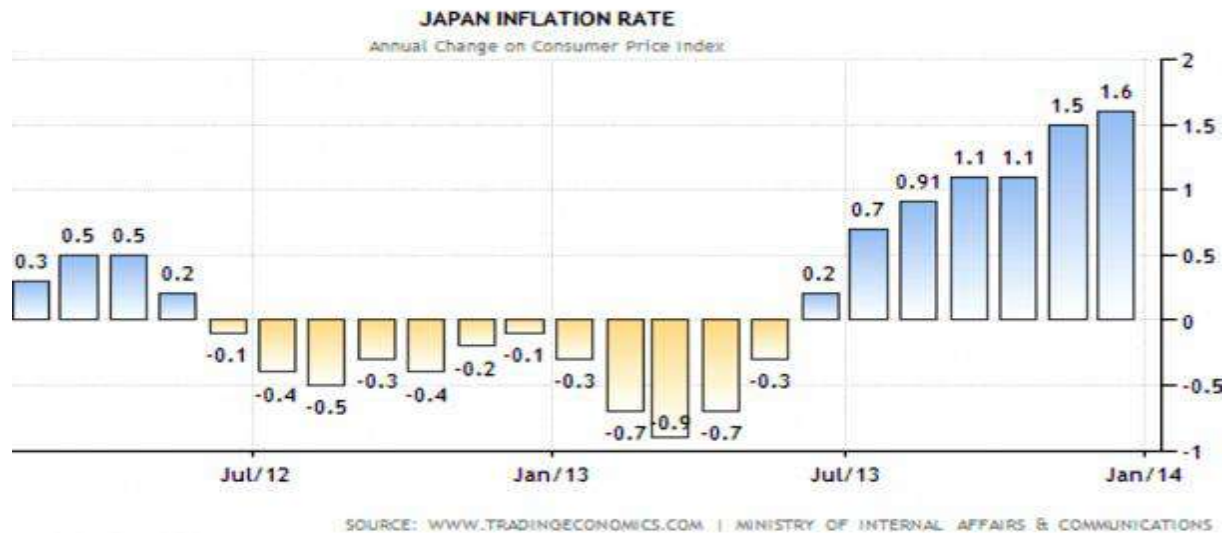
Uluslararası yatırım şirketi PIMCO'da danışmanlık yapan Joachim Fels, son yıllarda gelişmiş ülkelerdeki düşük enflasyonun göz önünde bulundurarak merkez bankasının bağımsızlığının limitlerine dikkat çekiyor. Fels için enflasyona karşı merkez bakanları yürüttüğü para politikalarının etkisi tartışılmaz hale gelse de, deflasyon yani genel olarak piyasada fiyatların belirli bir zaman aralığında sürekli düşüş göstermesi durumunda, merkez bankaları bağımsızlık ilkesinin negatif etkileri olabileceğini savunuyor.

Fels'e göre para politikalarında şöyle bir asimetri çıkıyor: merkez bankası enflasyonu dizginleştirmek için elinde araçları var ama çok düşük enflasyon'a karşı etkisini kaybediyor. Bu nedenle Japonya gibi deflasyonist ülkelerde merkez bankasının bağımsızlığı önemini yitiriyor.

Japon Başbakan Abe 2012'de seçimleri kazanınca, ilk iş olarak Asya Kalkınma Bankası Başkanı Kroda'yı Merkez Bankası Başkanı olarak göreve atadı. Bu

atamanın ardından yapılan ilk açıklamalarda, hedefin "Japon Yen'inin değersizleştirilmesi ve enflasyon artması için para basılması" olduğu söylendi.

Nitekim son yıllarda Japonya'da 0 faiz ortamında, Japonya Merkez Bankası tahvil alarak piyasaya likidite veriyor ve bir yandan da yenin dolar karşısında değeri düşürülüyor. Ancak Japonya'nın problemi yüksek enflasyon değildi ve hedefi iç talebi artırarak enflasyon yaratmaktı.

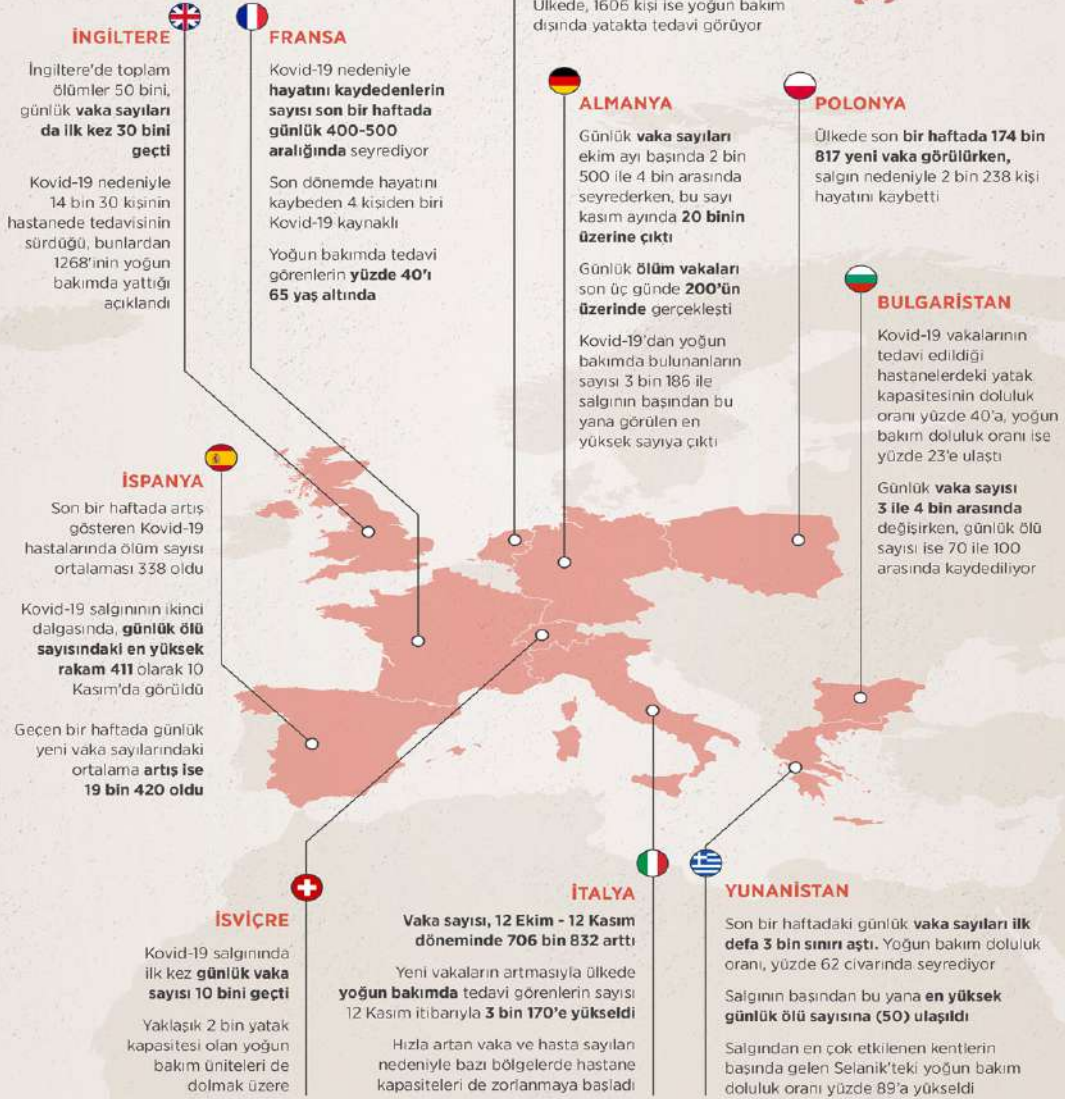
Son yıllarda TCMB'e üzerine faiz oranlarını aşağıya çekilmesi yönündeki hükümetin bir kanadı ile Cumhurbaşkanı taleplerini ısrarla sürdürüyor.

Merkez Bankası ise faiz artırımla enflasyonu ve Türk Lirası'nın rekor değer kaybının önüne geçemeye çalışıyor. Ama Erdoğan "ekonomik büyümeyi frenleyeceği" gerekçesiyle bunu istemiyor.

Frankfurt Üniversitesi'nin iktisatçı ve merkez bankası uzmanı Volker Wieland göre, "Cumhurbaşkanı'nın ekonomik büyümeyi gözetmesi yüksek enflasyona ve TL'nin değer kaybetmesine yol açıyor."

Avrupa'da Kovid-19 yeniden tırmanışta

Avrupa'da yeni tip koronavirüs (Kovid-19) vaka ve ölüm sayılarında yeniden tırmanış gözlenirken, özellikle salgını ağır geçiren hastaların sayısındaki artışlar, sağlık sistemleri üzerindeki baskının artmasına yol açıyor

15.11.2020

AA
ANADOLU AKADEMİ
100

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/20882>

ABD'de 2016 seçimleri ile 2020 seçimleri arasındaki demografik değişiklik göze çarpıyor

ABD'de 3 Kasım Salı günü yapılan 59. başkanlık seçimlerinde, 2016 seçimlerine kıyasla bazı demografik gruplardaki hareketlilik, özellikle kritik eyaletlerde seçimlerin kaderini büyük oranda belirledi

Donald
Trump

Beyaz erkekler, yüksek gelir grubu, Cumhuriyetçiler, Asya kökenli ve siyahi erkekler arasındaki oy oranlarını artırdı

Joe
Biden

Demokrat aday Biden, orta gelirlilerin, Katoliklerin, gençlerin, kararsızların ve bağımsızların desteğini arkasına aldı

ABD'de bu yıl yapılan başkanlık seçimleri ülke tarihinin **en yüksek katılım**lı seçimleri olarak kayıtlara geçti

Seçimleri kazanan **Joe Biden** yaklaşık 78 milyon oy ile **ülke tarihindeki en çok oyu alan aday** olurken, Trump da 72 milyondan fazla oy ile ülke tarihinde en çok oy alan ikinci aday oldu

YTB ve TİKA, memleketlerinden 76 yıl önce kopartılan Ahıska Türkleri'nin anavatanlarıyla bağlarının güçlenerek sürmesini hedefleyen ve onların ata topraklarına geri dönüş sürecini destekleyen çalışmalara imza atıyor

YTB ve TİKA, 76 yıldır sürgün acısı çeken Ahıska Türkleri'nin yanında

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/20880>

Fransa'da Müslümanlar üzerindeki baskı devlet eliyle şiddete dönüştü

Charlie Hebdo dergisinin eski binası yakınlarındaki saldırının ardından hükümet, radikal İslamcılık ile mücadele adı altında camiler, dernekler ve yöneticilerine karşı operasyon başlattı

Charlie Hebdo,
1 Eylül'de Hz. Muhammed'e hakaret içeren **karikatürleri** yeniden yayımladı

25 Eylül'de derginin eski binasının yakınlarında **bıçaklı bir kişi 2 kişiyi yaraladı**

Karikatürleri derste öğrencilere gösterdiği belirtilen **bir öğretmenin 16 Ekim'de öldürülmesinin ardından** ülkede Müslümanlara yönelik baskılar iyice arttı

Macron, olayı "İslamcı terörist bir saldırı" olarak nitelendirerek, saldırının "ifade özgürlüğüne" karşı yapıldığını söyledi

İçişleri Bakanı Gerald Darmanin, İslami kuruluşları ve camileri kapatmaya yönelik adımlar attı

Darmanin, **helal gıda reyonlarını "cemaatçi ayrılıkçı unsur" olarak** gördüğünü belirtti

Montpellier, Toulouse ve Beziers kentlerinde oteller ile **resmi binaların duvarlarına karikatürler** yansıtıldı

9 Aralık'ta Bakanlar Kurulu'na "ayrılıkçı İslam anlayışıyla" mücadele etme yasa tasarısı sunulacak

HÜKÜMETİN İSLAMOFOBİK ADIMLARI

Polis "radikal İslamcılık" ile mücadele gerekçesiyle bazı Müslümanların evlerine baskın düzenledi

200'den fazla kişinin ülkeden sınır dışı edilmesi kararlaştırıldı

50'den fazla İslami dernek ve kuruluş incelemeye alındı

Birçok cami ve dernek kapatıldı

İçişleri Bakanlığı, "radikalleşme ve İslamcılıkla mücadele" adıyla ihbar hattı kurdu

ÖĞRENCİLER İSLAMOFOBİNİN KURBANI OLDU

Albertville kentinde, 10 yaşlarında 4 çocuk, karikatürlerle ilgili öğretmenlerine verdikleri cevaplar nedeniyle gözaltına alınıp 11 saat karakolda sorgulandı

YÖNETİMİN İSLAMOFOBİSİ, HALKA YANSIDI

2 Müslüman kadın Eyfel Kulesi yakınlarında bıçaklandı

Anger kentinde 22 Ekim'de Ürdünlü iki kardeş, ırkçı şiddete maruz kaldı

İstihdam teşviki ve borç yapılandırmasına ilişkin kanun teklifi yasalaştı

İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı

EGEMENLİK KAYITSIZ
ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

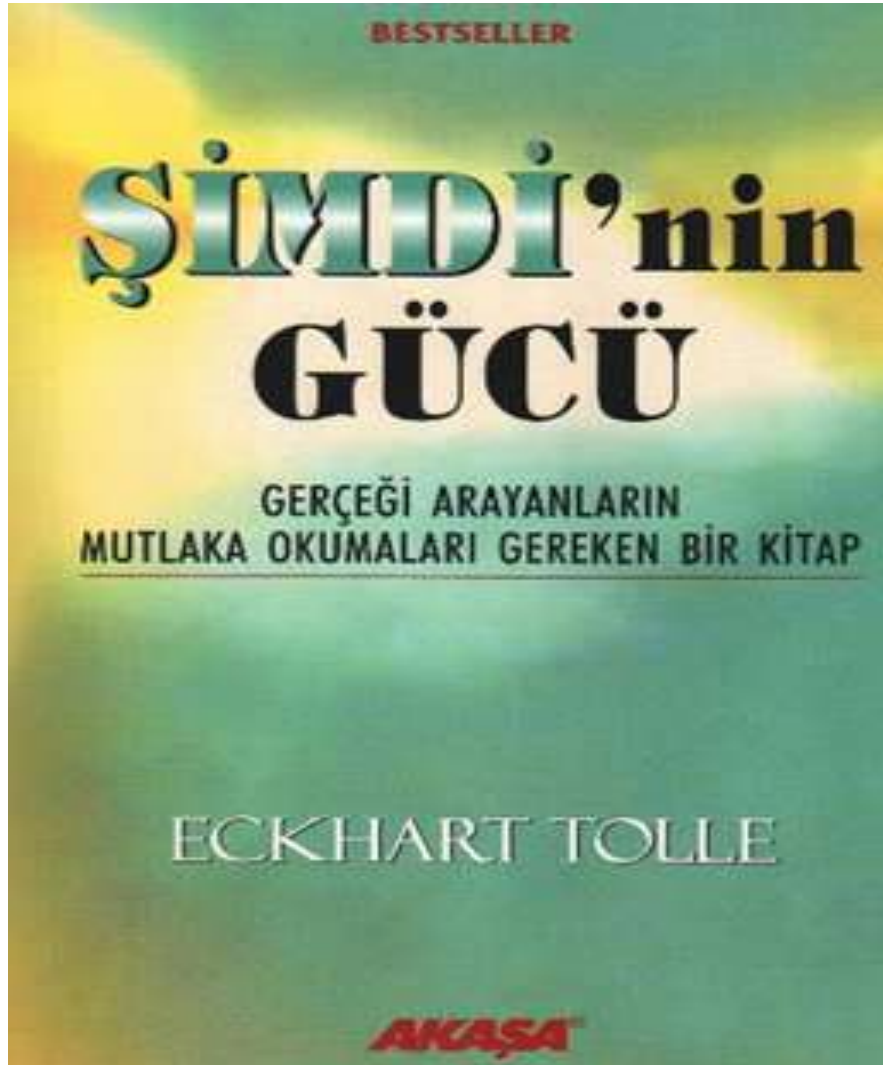
- Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, KDV, MTV, ÖTV, tüm idari para cezaları, KYK borçları, Hazine alacaklarını kapsayan vergi borçları yapılandırılacak
- Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını 30 Haziran 2021'e kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, bu varlıklarını serbestçe tasarruf edebilecek. Bu varlıklar nedeniyle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacak
- Çiftçilerin Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları, orman köylülerinin kullandığı krediler de yapılandırılacak
- TOBB, TESK, Türkiye Barolar Birliği, TÜRMOB, ihracatçı birliklerinin aidat ödemeleri yapılandırmaya dahil olacak
- 1 Ocak 2021'de yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihi, 1 yıl ertelenecek
- İşsizlik ödeneğinden yararlandırılanların, işten ayrılmalarını takip eden 90 gün içinde işe girmeleri ve 12 ay süreyle kesintisiz hizmet akdine tabi çalışmaları halinde, işsizlik ödeneğinden yararlandıkları süre için hesaplanacak uzun vadeli sigorta primleri İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak
- Cumhurbaşkanı, kısa çalışma ödeneği uygulamasının süresini 30 Haziran 2021'e kadar uzatma yetkisine sahip olacak
- Kovid-19 nedeniyle açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazına karar verilen hükümlüler ile bundan yararlanan hükümlülerin izinli sayılmalarına ilişkin süre 31 Ocak 2021'e uzatılacak
- Dahilde işleme ve geçici kabul rejimi kapsamında ihraç edilecek malların üretiminde kullanılacak maddelerin teslim süresi 31 Aralık 2025'e kadar uzatılacak

12.11.2020

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/20862>

Kitap Tavsiyesi

Eckhart Tolle kısa sürede bir bestseller haline gelen bilgelik dolu bu eserinde bilincimizde ve yaşamımızda mucizevi bir değişiklik yaratabilecek evrensel bir öğretiyi sunuyor. Tolle, tüm ıstırap, endişe ve korkularımızın dolayısıyla mutsuzluğumuzun gerçek kaynağını çarpıcı bir biçimde gösterip, onu şimdi ve burada nasıl aşabileceğimizi, huzur ve mutluluğa hemen şimdi nasıl kavuşabileceğimizi, bilincimizi hemen şimdi dönüşüme uğratarak nasıl aydınlanabileceğimizi anlatıyor.

Eleştirmenler böyle bir kitabın çok nadir olarak geldiği konusunda görüş birliğine varırken, okurlar yaşamlarında olağanüstü değişimlerin meydana geldiğini bildiriyorlar. Şimdi'nin Gücü yaşamımızın her anının bir mucize olduğunu fark etmemizi sağlıyor ve büyük bir yetkinlikle Şimdinin Gücüne nasıl erişebileceğimizi açıklıyor.